

Andmete töötlemise mõjuhinnang ja riskide maandamine

Elanikkonna tegevuspiirangute ja hooldusvajaduse uuringu 2025 (edaspidi – uuring) andmetöötlemise eesmärk, seaduslikud alused, andmesubjektide ring, andmete töötlemise protsessid ja osapooled ning tulemid on detailselt kirjeldatud teadusuuringu taotluses. Sotsiaalministeeriumi kui uuringu tellija ja vastutava töötleja hinnangul ei toimu kavandatava elanikkonna tegevuspiirangute ja hooldusvajaduse uuringu 2025 raames füüsiliste isiklike aspektide süstemaatilist või ulatuslikku hindamist, mis põhineb automaatsel isikuandmete töötlemisel, sealhulgas profiilianalüüsil, ning ei tehta sellisel hindamisel või andmeanalüüsil põhinevaid otsuseid, millel on füüsilise isiku jaoks õiguslikud tagajärjed või mis samaväärselt mõjutavad oluliselt füüsilist isikut.

Isiku otsest tuvastamist võimaldavad valimiandmed (andmekoosseis taotluse punktis 9.2) pärib Turu-uuringute AS volitatud töötlejana rahvastikuregistrist. Need ei sisalda eriliigilisi tunnuseid, vaid on mõeldud valimiisikutega kontakteerumiseks. Eriliigiliste isikuandmete töötlemine toimub vaid selleks nõusoleku andnud inimeste puhul. Ehk andmestik, mis sisaldab ka eriliigilisi andmeid, tekib vaid küsimustikule (taotluse lisa 1) vabatahtlikult vastanud inimeste vastustest, kellele omistatakse uuringu tulemuste andmebaasis universaalne ID number (nn UID). Sellised andmed uuringu tulemuste andmebaasis ei ole isiku otsest tuvastamist võimaldavad. Pärast küsitlustööde läbiviimist ja küsitluse aluseks olnud valimiandmebaasi kustutamist ei ole võimalik uuringuga kogutud pseudonüümitud andmeid enam ka nn koodivõtmega konkreetse isikuga tagantjärei kokku viia. Protsessi detailne kirjeldus on toodud taotlus punktis 4 (viimane lõik).

Uuringu andmetöötlemise, s.h isikuandmete töötlemise riskid on maandatud kõigi osapoolte poolt (Rahvastikuregister, Turu-uuringute AS, Sotsiaalministeerium) selleks vajalike turvameetmete igapäevase rakendamise kaudu. Turu-uuringute AS isikuandmete töötlemise organisatsiooniliste, füüsiliste ja infotehniliste turvameetmete kirjeldus on lisatud taotlusele (Lisa 5). Rahvastikuregistri ja Sotsiaalministeeriumi puhul rakenduvad nende asutuse infoturbe ja andmetöötlemise reeglid, mis laienevad neis asutuses kõigi tööülesannete täitmisele. Töötajad on teadlikud turvalise andmeedastuse reeglite ja võimalustest, kõiki andmeid töödeldakse üksnes õiguslikul alusel eesmärgipärasuse, minimaalsuse jt põhimõtteid rakendades.

Hinnates isikuandmete töötlemise toimingutega kaasnevaid võimalikke ohte (art. 35 lg 7 p. c) on võetud arvesse kirjeldatud andmetöötlemise iseloomu, ulatust ja konteksti. Valitud on turvameetmed ohtude haldamiseks, jäärisk on madal. Isikuandmeid ei väljastata kolmandatele isikutele, keda ei ole taotluses määratletud, välja arvatud intsidentide ja pöördumiste menetlemiseks vastavalt õigusaktides sätestatud tingimustele. Logiandmeid töödeldakse vaid tuvastamiseks kõrvalekaldeid normaalsest tööprotsessist ja vajadusel intsidendi menetlemiseks.

Riski nimetus	Riski tõenäosus	Riski mõju	Riski tase	Lisamärkused	Ettepanek riski maandamiseks
Moodustatud isikuandmete kogumile pääsevad ligi	1	2	Madal	Isikustatud andmeid ei tohi kasutada kogu organisatsioonis, vaid	Ametijuhendites ja asutuste põhimäärustes on kirjeldatud isikute tegevused, s.h konfidentsiaalsuskohustused

volitamata töötajad (väljaspoolt organisatsiooni)				üksnes kindlate eesmärkide saavutamiseks selleks volitatud isikute poolt ja kooskõlas isikule määratud tööülesannete täitmiseks.	seoses isikuandmete töötusega, kui töötajale on vastav tööülesanne määratud. Avaliku sektori töötajad on läbinud andmekaitsealase koolituse ja eksami.
Moodustatud isikuandmetele kogumile pääsevad ligi volitamata kolmandad isikud	1	3	Madal	Andmete töötaja peab tagama organisatsiooniliste ja turvameetmete kaudu andmete töötlemise riskide maandamise (vt meetmete selgitusi lisaks).	Tagada ligipääsu halduse süsteemide abil juurdepääs andmetele üksnes selleks volitatud isikutele (tehnilised meetmed, korralduslikud meetmed ja juhised). Lisaks, kõigi andmete edastamine toimub failidena vaid krüpteeritud kujul, mille saab avada vaid kokkulepitud, konkreetseks isikuandmete töötlemiseks volitatud töötaja.
Moodustatud isikuandmete kogumi volitatud töötaja töötleb isikuandmeid puudulikul alusel	0	2	Madal	Kui vastutav töötaja kasutab volitatud töötaja teenuseid isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõigete 2 ja 4 tähenduses, peab selleks olema isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 3 tingimustele vastav õigusakt või leping (nt ka riigihange)	Uuringu lõpliku lähteülesande alusel sõlmib vastutav töötaja volitatud töötajaga hankelepingu, milles esitatakse kõik asjakohased tingimused isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõikes 3 sätestatust lähtudes või lepitakse muul moel täpsem andmevahetus kokku (lähtudes teaduruuringu taotluses kirjeldatud eesmärkidest, tingimustest ja protsessidest).

Kuna tegemist on andmete töötusega teatud perioodil, peale isikuandmed kustutakse, on mõju isikuandmetele ajutise iseloomuga (kasutusse jääb vaid uuringu tulemuste andmestik). Andmete edastamine osapoolte vahel toimub ainult krüpteeritud kujul, samuti on andmevahetuseks õigustatud osapooled ja isikud eelnevalt määratud. Seetõttu võib pidada vähetõenäoliseks, et andmesubjekti isikuandmed saavad kättesaadavaks kolmandatele isikutele ning et tekiks varalise või mittevaralise kahju realiseerumise reaalne oht.

Arvestades rakendatud meetmeid on isikule tekkiva võimaliku füüsilise, varalise või mittevaralise kahju (nt maine kahju, rahaline kahju, identiteedivargus või –pettus, diskrimineerimine (pp. 75) tekkimise tõenäosus vähetõenäoline.

Kokkuvõtvalt hindab uuringu tellija, et riskid on maandatud ja rakendatud meetmete tulemusena ei teki andmesubjekti õigustele suurt ohtu isikuandmete kaitse üldmääruse (2016/679/EU) artikkel 35 lõike 1 tähenduses.